

Ajuntament
de Barcelona

Mesura de Govern per tal de potenciar Barcelona com a capital euromediterrània

Comissió de Presidència i Règim Interior

14 de desembre de 2011

B
BC
BN

Mesura de Govern per tal de potenciar Barcelona com a capital euromediterrània.

La Mediterrània ha estat protagonista indiscutible de l'any 2011 en l'agenda internacional fruit dels recents esdeveniments socials i polítics succeïts, i encara en curs, al Nord d'Àfrica i a l'Orient Mitjà. La Mediterrània necessita, avui més que mai, obrir-se al món i donar-se a conèixer. Posar en valor tots els seus actius, que en són molts, i tot el seu gran potencial de creixement.

Barcelona, capital institucional

Barcelona fa molts anys que ha apostat per la Mediterrània. Per la nostra història, per la nostra cultura, per la nostra posició geogràfica privilegiada, com a capital de Catalunya, sempre hem estat una ciutat catalana, europea i mediterrània i hem estat clau en el procés de creació del partenariat euromediterrani. Aquí es va gestar l'any 1995 el Partenariat entre Europa i la Mediterrània (l'anomenat Procés de Barcelona) i actualment som el centre de l'arquitectura institucional de l'euromediterrània gràcies a que vàrem ser escollits com a Seu de la Secretaria General de la Unió per la Mediterrània (UPM) per unanimitat de tots els 43 països membres.

Barcelona ha esdevingut, doncs, el vèrtex institucional de la Mediterrània acollint el seu Secretariat permanent, però la consolidació d'aquets organisme no ha estat fàcil. La UPM, en la seva curta trajectòria, ha hagut de superar i sortejar molts obstacles i encara haurà d'afrontar nous reptes fins a la seva total consolidació. Per això des de Barcelona volem relançar una vegada més la nostra confiança i el nostre compromís amb el futur d'aquesta regió recolzant i reforçant el Secretariat de la UPM, tal com l'alcalde ha manifestat recentment al nou secretari general, Sr. Youssef Amrani, que va prendre possessió del càrrec el passat 4 de juliol.

Barcelona, capital de la pau i el diàleg

El procés euromediterrani mai ha estat fàcil i la Unió pel Mediterrani s'ha vist condicionada per l'obstacle que suposa el greu conflicte a l'Orient Pròxim i per les difícils relacions entre alguns dels països del sud. A més a més, la situació política en els darrers mesos s'ha tornat encara més complexa, amb els grans mobilitzacions socials que s'estan produint a molts països àrabs reclamant processos d'obertura i de democratització. Sens dubte, l'anomenada *Primavera Àrab* ha obert unes enormes perspectives de canvi polític i social que dibuixen un nou escenari en la regió.

Des de la ciutat de Barcelona expresseu, una vegada més, el nostre compromís ferm i sincer per la llibertat, els drets humans, la justícia, el progrés, el desenvolupament i la pau a tota la regió. I ho volem fer com a ciutat, aportant tots els mecanismes que com a poder local disposem. Compartint la idea de que la Mediterrània es construeixi des de totes les perspectives possibles, sumant punts de vista i que en aquest procés de construcció d'un espai euromediterrani les ciutats tenen un paper de primer ordre a jugar.

Barcelona, capital econòmica

A aquesta situació de canvi polític hem d'afegir la situació de crisi econòmica de llarga durada en que està immersa Europa. No podem obviar que les polítiques econòmiques d'austeritat estan afectant a molts països europeus i a les pròpies institucions europees. El Secretariat de l'UpM ha de treballar en un context de gran contenció econòmica i pressupostaria.

Per la nostra història i cultura, pel nostre llegat, per la nostra posició geoestratègica, Barcelona sempre ha participat activament en la construcció mediterrània i ha apostat decididament pel dinamisme econòmic, cultural i els avenços socials d'aquesta regió. Podem dir que ja som la capital institucional de la Mediterrània i ara és el moment de reafirmar la vessant econòmica d'aqueta capitalitat.

Per tant, amb la suma de tots els actors ciutadans involucrats, volem exercir un lideratge clau en aquesta regió que permeti avançar decididament en la cohesió social, en el dinamisme econòmic, en la governança multinivell, en la cultura, la cooperació, la promoció de les dones i els joves, la democràcia i els drets humans.

Barcelona, referent dels poders locals en la mediterrània

Barcelona sempre ha entès que l'espai euromediterrani la Mediterrània no es podia construir únicament des de dalt, sinó que també s'havia de construir des de les ciutats, des de la proximitat a la ciutadania. Per aquest motiu hem desenvolupat un paper actiu en les diferents xarxes existents entre les que podem destacar el lideratge exercit en el Fòrum d'Autoritats Locals i Regionals de la Mediterrània, del qual vam organitzar la seva segona edició el maig de 2010, i la presència de l'alcalde com a membre de l'Assemblea Regional i Local Mediterrània (ARLEM), organisme creat a Barcelona el gener de 2010.

El principal repte del Secretariat és demostrar la seva capacitat executiva per posar en marxa els projectes que té encomanats però cal tenir present que aquests projectes s'han d'aplicar en el territori i en especial en les zones urbanes. L'èxit de la UPM dependrà de la capacitat d'integrar les seves actuacions en el territori, i el futur de la regió mediterrània dependrà de com es configuri el seu desenvolupament urbà.

Les ciutats no tenen hipoteques en l'històric de les relacions euromediterrànies i per tant poden esdevenir interlocutores privilegiades en els relacions entre les dues ribes. En aquest sentit volem aportar la solvència i l'experiència de lideratge de Barcelona per tal d'impulsar i liderar nous projectes que donin una nova visibilitat al paper dels ens locals a l'espai mediterrani i que reforci el rol que juguen les ciutats, no només com a prestadores de serveis bàsics, sinó com a elements de canvi i actors actius en camps de suma rellevància per la ciutadania, com l'urbanisme, els nous models econòmics, la cultura, les polítiques de dona i joventut, els serveis socials, la cohesió social i territorial.

OBJECTIUS

Per tot això els objectius de Barcelona per aquesta nova etapa són:

- a) Consolidar la capitalitat de Barcelona en la regió euromediterrània, reivindicant la nostra especificat cultural i històrica i fomentant un major coneixement dels valors que ens hi son propis i posicionant-nos com a motor econòmic mediterrani.
- b) Reforçar el diàleg entre les ciutats del Mediterrani per enfortir la cooperació bilateral i en xarxa i impulsar conjuntament nous projectes en àmbits claus pel desenvolupament estratègic urbà com la

logística, la governança, la planificació urbanística, el medi ambient el suport a la emprenedoria i a les pimes i les polítiques socials.

- c) Contribuir a la consolidació democràtica en la regió reforçant i visualitzant el paper de les ciutats com a actors primordials per la governabilitat multinivell i la promoció de la cohesió social i el desenvolupament de la regió mediterrània.
- d) Impulsar i recolzar les iniciatives de la societat civil i de les institucions ciutadanes.
- e) Impulsar les iniciatives de mediació i arbitratge que puguin contribuir a resoldre els conflictes en la regió, tant els polítics com també els de naturalesa econòmica.
- f) Impulsar la presència de nous organismes internacionals relacionats amb la Mediterrània a Barcelona.
- g) Fomentar el lideratge de Barcelona davant les institucions internacionals involucrades en el desenvolupament de la regió en especial, la Comissió Europea, el Banc Mundial, el Banc Europeu d'Inversions i la OCDE.
- h) Reforçar, en la mida de les nostres possibilitats, el paper tècnic i executiu del Secretariat de la UPM.

MESURES I EIXOS D'ACTUACIÓ

Amb la voluntat d'imprimir un major èmfasi a les accions euromediterrànies, en especial les que contribueixin a posicionar Barcelona com a capitalitat econòmica de la regió, i adaptar-les als canvis produïts en la zona, ens proposem dur a terme les següents actuacions:

1. Reforç de les relacions bilaterals i impuls a la cooperació descentralitzada entre Barcelona i la resta de ciutats de la Mediterrània.

Barcelona ha impulsat i participat en nombroses iniciatives bilaterals que han donat lloc a protocols d'agermanaments o convenis d'amistat i cooperació amb diferents ciutats mediterrànies, com ara Istanbul, Casablanca, Alexandria, Sarajevo, Montpel·lier, Nàpols, Tel Aviv i Gaza. Igualment, s'estan

desenvolupant projectes de cooperació en diverses ciutats de la regió com, per exemple, Fez, Tànger i diverses ciutats libaneses. Projectes que impliquen la participació activa del conjunt de l'administració municipal aportant assistència tècnica i transferència de coneixement per a millorar la gestió pública local en àmbits com el planejament urbà, la gestió de biblioteques, els serveis socials i la eficiència administrativa entre d'altres.

Gràcies a aquest treball realitzat tenim una estreta i forta relació amb moltes ciutats. Continuant en aquesta línia, enfortirem els llaços que ens apropen a moltes ciutats, renovarem els acords per adaptar-los a la nova realitat fruit dels canvis que s'estan produint en determinats països de la regió i buscarem nous acords.

2. Impuls al desenvolupament estratègic urbà.

Apostem per fomentar un veritable intercanvi d'experiències entre les ciutats mediterrànies en el camp del Desenvolupament Urbà Sostenible. Comptem amb l'experiència de MedCités, xarxa de ciutats que porta 19 anys treballant en la regió euromediterrània i de la que l'Àrea Metropolitana té la secretaria general. Actualment Medcités està treballant per tal d'explorar i avaluar millors formes d'organització participativa de les ciutats per impulsar el seu desenvolupament sostenible a mig i llarg termini.

Convé esmentar el projecte, liderat per Medcités, "Estratègies de desenvolupament Urbà e la Mediterrània" que ha estat aprovat dins de la convocatòria ENPI CBCMED, finançada amb fons de la política europea de veïnatge i que implica la creació d'una xarxa de ciutats interessades en la planificació estratègica amb seu a Barcelona, la elaboració de plans d'acció i altres mesures.

La experiència adquirida en aquest projecte, concretada per exemple en la *Conferència d'Estratègies de Desenvolupament Urbà a la Mediterrània*, coorganitzada amb MEDCITES, el Banc Mundial, Cities Alliance i el Centre per la Integració del Mediterrani de Marsella i el suport de la UPM, el passat mes de març, permet afrontar la presentació de nous projectes en aquest àmbit, en col·laboració amb actors locals, públics i privats, de tot el contorn mediterrani.

3. Suport a la governança i la consolidació democràcia.

Barcelona vol acompanyar a les ciutats de la riba sud en el processos de canvi que la seva ciutadania està impulsant. Per aquest motiu els projectes de cooperació directa de Barcelona es centraran prioritàriament en l'acompanyament a la consolidació democràtica local. Volem oferir als responsables

polítics i tècnics, en tant que actors destacats en els processos de canvi iniciats, eines pràctiques per a la governança, la participació ciutadana i democràcia local.

A rel de les revolucions àrabs, la Comissió Europea ha decidit posar en marxa una iniciativa l'any 2012 anomenada SPRING. Es preveu una primera convocatòria el proper mes de gener. Un dels eixos d'aquesta nova convocatòria serà la governança i democratització, amb una atenció particular als ens locals. Barcelona, una vegada es facin públiques les bases de la convocatòria, treballarà per desenvolupar un projecte emblemàtic en aquest àmbit.

Igualment es treballarà per a potenciar el paper de mediació en conflictes que es pugui dur a terme des de la nostra ciutat, recolzant la creació i instal·lació a la nostra ciutat d'entitats de prestigi internacional en aquest terreny.

4. Participació en projectes euromediterranis.

Dos són els programes de la Unió europea que incideixen en la Mediterrània: el programa MED, cooperació territorial entre regions i ciutats de la ribera nord, finançat amb fons del FEDER, i el programa ENPI CBC MED, programa de veïnatge que inclou també els països del sud, amb algunes excepcions, finançat amb fons de veïnatge i que és el més interessant per la UPM.

L'ajuntament de Barcelona, amb la implicació de diferents departaments i la coordinació de la Direcció de Relacions Internacionals i Cooperació, està participant activament en projectes euromediterranis entre els que podem destacar el projecte de Estratègies de Desenvolupament Urbà en la Mediterrània, el projecte MedEmporium que té com a objectiu impulsar els mercats de la Mediterrània en partenariat entre Barcelona, Torino, Marsella i Gènova) i el projecte RAMUD, que té per objectiu la creació d'una xarxa d'experts en transport urbà sostenible. S'està treballant també en la consolidació d'altres projectes com per exemple el projecte KADMOS que associa el festival Grec de Barcelona amb els festivals d'Avinyó, Istanbul i Atenes. En aquesta línia donarem el màxim suport a les iniciatives en marxa i treballarem per identificar i impulsar nous projectes de col·laboració tècnica, econòmica i cultural entre Barcelona, d'altres ciutats de la mediterrània i les institucions internacionals involucrades en la regió.

Els programes ENPI i MED tenen unes Secretaries de gestió que es renoven cada sis anys. El pròxim període serà el de 2014- 2020 i és una oportunitat per tal que Barcelona acollís la secretaria d'un d'aquests dos programes, preferentment el ENPI, ja que és el més interessant per la UPM. Per aquets motius des de l'Ajuntament de Barcelona impulsarem una estratègia conjunta "multiactors", Ajuntament,

Generalitat, Govern espanyol amb el suport de la UPM, per aconseguir la Secretaria del programa a Barcelona.

5. Desenvolupament econòmic, de la petita i mitjana empresa i de la ocupació a nivell local

Un dels eixos de la UPM és el desenvolupament econòmic i més concretament la promoció de la petita i mitjana empresa. En aquest sentit treballarem conjuntament i donarem suport a les iniciatives de la societat civil, especialment a la tasca que desenvolupa la Cambra de Comerç de Barcelona tant directament com a través d'ASCAME (Associació de Cambres de Comerç de la Mediterrània) i PIMEC.

Barcelona compta amb una exitosa experiència a través de Barcelona Activa que ha esdevingut un referent a nivell internacional en creació d'ocupació, suport a emprenedors i incubadora d'empreses. Aquesta feina ha estat reconeguda per la OCDE ja que té a Barcelona Activa com un dels referents del seu programa per al desenvolupament econòmic i de la ocupació a nivell local (LEED, per les seves sigles en anglès). L'any 2009 el programa LEED va publicar un estudi exhaustiu sobre l'experiència de Barcelona com a un exemple excepcional de desenvolupament econòmic i innovador.

Fruit d'aquest treball i amb l'objectiu de maximitzar la capitalitat de Barcelona a la Mediterrània, al juliol de 2011, l'Ajuntament, la OCDE i la UPM vam organitzar conjuntament al Palau de Pedralbes un important seminari sobre "Estratègies locals d'Ocupació, competències i Emprenedoria a la Mediterrània" on es va concloure l'interès de totes les parts per la creació d'un "Expert Board" permanent amb seu a Barcelona compost per la OCDE, la UPM, Barcelona Activa, la Fundació Europea de Formació (ETF) i el *Busienss Development Centre* de Jordània (BDCJ), amb l'objectiu d'integrar experts en desenvolupament econòmic de les riberes Nord i Sud de la Mediterrània per promoció el creixement econòmic, identificar i millorar estratègies a les àrees d'ocupació, competències i suport a emprenedors i pimes al mediterrani, en coordinació amb la Comissió Europea. Barcelona oferirà tot el seu suport i la seva experiència per a facilitar la creació d'aquesta plataforma.

Igualment es treballarà per a recolzar els esforços de les entitats jurídiques catalanes per aconseguir la creació d'un tribunal d'arbitratge mediterrani i que Barcelona en sigui la seu.

L'Ajuntament de Barcelona reforçarà la seva participació en xarxes i projectes euromediterranis en partenariat amb d'altres ciutats i amb institucions internacionals per atraure activitat econòmica, transferir el seu model de suport a emprenedors i pimes i reforçar el sector del turisme a la Mediterrània.

6. Millorar la coordinació entre tots els actors socials, econòmics i culturals que treballen actualment a la nostra ciutat en l'àmbit mediterrani.

Per tal de garantir la transversalitat d'accions i reforçar el vincle de Barcelona amb el secretariat de la UPM s'impulsarà la participació de totes les entitats de Barcelona involucrades i es donarà suport a les iniciatives de la societat civil. Es millorarà la coordinació, fent-la més àgil i eficient, per tal que permeti aglutinar a totes les forces de la ciutat amb l'objectiu de sumar estratègies i proposar accions comunes envers l'euromediterrània. Entre els principals organismes que generen polítiques i activitats a la Mediterrània es poden citar: IEMED, Cambra de Comerç, PIMEC, CIDOB, Port de Barcelona, Consorci de la Zona Franca, Barcelona Regional-Barcelona Strategic Urban Systems, Pla Estratègic Metropolità, MedCités, Metropolis, Fundació Fòrum, Fundació Sant Pau.

Per part de l'Ajuntament es garantirà la transversalitat de les actuacions a través de la Taula de Coordinació Internacional.

7. Reforç de la presència d'organismes internacionals que treballen a l'Euromediterrània a Barcelona i impulsar la nostra ciutat com a seu d'institucions culturals de països mediterranis.

Barcelona ja acull actualment molts organismes i institucions que treballen en la regió euromediterrània des de diferents àmbits d'actuació: econòmic, comercial, cultural, de cooperació... I està previst que molts més organismes s'instal·lin a la nostra ciutat aprofitant la rehabilitació de l'Antic Hospital de Sant Pau, Patrimoni Històric de la UNESCO, en especial tots aquells destinats al foment del diàleg euromediterrani.

Amb aquest projecte Barcelona vol atreure organismes internacionals que treballin en la regió mediterrània i potenciar els que ja tenen seu a Barcelona afavorint així la creació de sinergies amb el secretariat de la UPM. Sant Pau serà, per tant, un observatori, un centre de formació, de pensament i anàlisi dels problemes socials del Mediterrani, però també una factoria de projectes internacionals, amb voluntat d'impactar i millorar l'entorn euromediterrani.

Algunes de les entitats amb les que s'està en converses avançades són: El Programa de Nacions Unides Un-Habitat, MedCités, RehabiMED, CGLU (Ciutats i Governes Locals Units, IEAP_CER (Institut Europeu d'Administració Pública – Centre Europeu de Regions', EPUF (Fòrum Permanent d'Universitats Euromediterrànies), Centre UNESCO de Catalunya, Euromed Salut, Centre per la Cooperació a la

Mediterrània de la Creu Roja i Mitja Lluna Roja., MIRA (xarxa Mediterrània per ala coordinació i innovació en la recerca), MELIA (Xarxa Científica de la Mediterrània per la bona gestió de l'aigua), ASCAME (Associació de Cambres de Comerç i Indústria del Mediterrani) i secció Mediterrània de la WW Foundation.

8. Impulsar la presència de la mediterrània en les activitats de la ciutat.

Impulsarem que les entitats i institucions ciutadanes organitzin activitats de debat, reflexió, intercanvi i dinamització que contribueixin a les finalitats del Secretariat de la UPM a la vegada que facilitin la participació i implicació de la ciutadania en general i del teixit associatiu, econòmic, empresarial, institucional i acadèmic en particular.

En aquesta línia treballarem per a consolidar Barcelona com a seu mediterrània de congressos, seminaris i esdeveniments més significatius que organitzin les principals organitzacions internacionals que treballen en la regió.

Comptarem de manera més intensa amb el prestigi i capacitat de treball de l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMED), consorci públic format per l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i el Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació.

Igualment garantirem que la mediterrània estigui present en determinades activitats organitzades pel propi Ajuntament, en especial les que tenen una major impacte i visibilitat. En aquets línia una ciutat mediterrània serà la convidada a les Festes de la Mercè de l'any 2013.

9. Impuls de la connectivitat entre les ciutats mediterrànies, assegurant un nivell adequat de dotacions logístiques i d'infraestructures.

A més de les actuacions que s'estan realitzant actualment al Port de Barcelona per consolidar-lo com un *hub* de referència a la Mediterrània, també cal posar de relleu els esforços que les ciutats catalanes i les ciutats franceses estan realitzant per millorar el traçat ferroviari d'alta velocitat i impulsar l'anomenat "corredor mediterrani". Amb el lideratge de la ciutat de Barcelona, aquesta iniciativa compta amb Girona, Figueres, Perpinyà, Narbona, Montpeller, Beziers i Toulouse. Aquesta tasca de les ciutats es un complement a l'impuls i a les iniciatives que la societat civil ha posat en marxa des de diferents àmbits i que està obtenint excel·lents resultats.

Per tal de potenciar i consolidar la importància estratègica del corredor mediterrani, impulsarem la creació d'un clúster de les principals ciutats que formen l'eix ferroviari que enllaçarà el Nord d'Europa amb la Mediterrània Occidental.

Des de un abordatge territorial més ampli, incloent en aquets cas tota l'àrea mediterrània, també es treballa per millorar la connectivitat i el transport en la regió. Així del 17 al 20 del passat mes d'octubre varem organitzar a Barcelona, conjuntament amb el Banc Mundial, el Centre per a l'Integració Mediterrània de Marsella, la UPM i l'Agència Francesa de Desenvolupament, una conferència euromediterrània sobre Transport urbà sostenible.